
MER-BEOORDELING GALA- MADAMMEN KOUDUM

Gemeente Súdwest-Fryslân

19 november 2025

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM 19 november 2025
KENMERK 20240752/173659/

PROJECT Koudum – Galamadammen planontwikkeling 2024
PROJECTLEIDER Thomas de Jong

OPDRACHTGEVER Galamadammen Steengoed B.V.
PROJECTNUMMER 20240752

AUTEUR Selma de Boer
STATUS Definitief

DISCLAIMER

© Rho Adviseurs B.V.

Niets uit dit drukwerk mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Rho Adviseurs B.V., behoudens voor zover dit drukwerk wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Dit drukwerk mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

AVG

Onze producten worden vrijgegeven conform het protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem van Rho Adviseurs B.V.. Daarbij wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. In het kader van de AVG worden, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, persoonsgegevens van derden in onze producten geanonimiseerd. In het belang van de advisering en herkenbaarheid worden bedrijfsgegevens van Rho Adviseurs B.V., namen, e-mailadres(sen) en telefoonnummer(s) van adviseur(s), zijnde auteur(s) van het rapport of de projectleider van het onderhavige project, niet geanonimiseerd.

INHOUD

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Mer-beoordeling	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Plaats en kenmerken van het project	6
2.1 Plaats van het project	6
2.2 Kenmerken van het project	10
2.2.1 Omvang	10
2.2.2 Gebruik van natuurlijke hulpbronnen en productie van afvalstoffen	13
2.2.3 Overige kenmerken	13
2.2.4 Cumulatie	14
3. Kenmerken van de milieueffecten	15
3.1 Verkeer	15
3.2 Geluid	16
3.3 Luchtkwaliteit	17
3.4 Omgevingsveiligheid	18
3.5 Geur	18
3.6 Bodem	19
3.7 Water	19
3.8 Trillingen	24
3.9 Natuur	24
3.10 Cultuurhistorie en archeologie	27
3.11 Gezondheid	28
3.12 Aanlegwerkzaamheden	29
4. Conclusie	30

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Galamadammen is een 'recreatiebuurtschap' nabij Koudum in de gemeente Súdwest-Fryslân, in het zuidwesten van de provincie Fryslân. Het voornemen is om het recreatieterrein bij het hotel-restaurant Galamadammen te herontwikkelen en uit te breiden. Op de agrarische percelen ten noorden van het hotel-restaurant en op de grond aan de overzijde van de weg worden in totaal 50 recreatiewoningen gerealiseerd. Ook wordt de bestaande jachthaven en het hotel uitgebreid en wordt er een gebouw gerealiseerd voor verhuur ten behoeve van watersport.

In 2022 is voor de voorgenomen ontwikkeling een sessie van de Omgevingstafel georganiseerd. Voor de gewenste ontwikkeling is een Ontwikkelingsplan opgesteld met de stedenbouwkundige en landschappelijke uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn vervolgens verder uitgewerkt tot het 'Ontwikkelingsplan Galamadammen Koudum' van juni 2024, dat in samenwerking met de initiatiefnemer en de gemeente Súdwest-Fryslân is opgesteld.

In april 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de herontwikkeling van het recreatieterrein Galamadammen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek en de aangeleverde onderbouwing is een positief ambtelijk advies uitgebracht om de planologische procedure voort te zetten. Parallel daaraan is een intentieovereenkomst gesloten tussen de gemeente en de initiatiefnemer, waarin onderlinge afspraken over de verdere uitwerking zijn vastgelegd. In de raadsvergadering van 18 september 2025 heeft de gemeenteraad bevestigd dat sprake is van een haalbaar plan en is toestemming gegeven om de planologische procedure te starten.

Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken is het aanpassen van de ruimtelijke kaders nodig. Daarom wordt er een wijziging van het omgevingsplan gemeente Súdwest-Fryslân voor het recreatiegebied Galamadammen opgesteld.

1.2 Mer-beoordeling

In Bijlage V van het Omgevingsbesluit (Ob) is aangegeven welke projecten mer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Projecten die zijn genoemd in kolom 1 van deze bijlage zijn mer-beoordelingsplichtig in gevallen als genoemd in kolom 3 bij besluiten genoemd in kolom 4. Voor deze activiteiten moet worden onderzocht of deze aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. De criteria om dit vast te stellen zijn genoemd in bijlage III van Richtlijn 2011/92/EU (richtlijn m.e.r.). Samengevat zijn dit de kenmerken van een project, de locatie van een project en soort en kenmerken van de verschillende milieueffecten.

De initiatiefnemer van een in Bijlage V aangewezen project moet daarvan mededeling doen bij het bevoegd gezag, doorgaans het college van B&W. In die mededeling (een aanmeldingsnotitie) is een beschrijving van het project en de locatie en de mogelijke milieueffecten opgenomen. Het bevoegd gezag beslist binnen zes weken of geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten en neemt de motivatie van dit besluit op in de motivering van het omgevingsplan. Wanneer uit de mer-beoordeling blijkt dat belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden, is een volledige mer-procedure noodzakelijk.

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 50 recreatiewoningen, het uitbreiden van de bestaande jachthaven & het hotel en de realisatie van een gebouw voor de verhuur ten behoeve van watersport. Een dergelijke ontwikkeling valt onder categorie: J11 'Stedelijk ontwikkelingsproject', J12 'Landinrichtingsproject', M2 'Jachthavens en M3 'Vakantiedorpen'. Hiervoor is een (project)mer-beoordeling noodzakelijk bij het omgevingsplan. Deze aanmeldnotitie bevat deze mer-beoordeling.

1.3 Leeswijzer

Deze aanmeldingsnotitie:

- beschrijft in hoofdstuk 2 de plaats en omvang van het project;
- licht in hoofdstuk 3 de verwachte effecten voor de verschillende milieuthema's toe;
- geeft in hoofdstuk 4 de voorlopige conclusie weer voor de mer-beoordeling.

2. PLAATS EN KENMERKEN VAN HET PROJECT

2.1 Plaats van het project

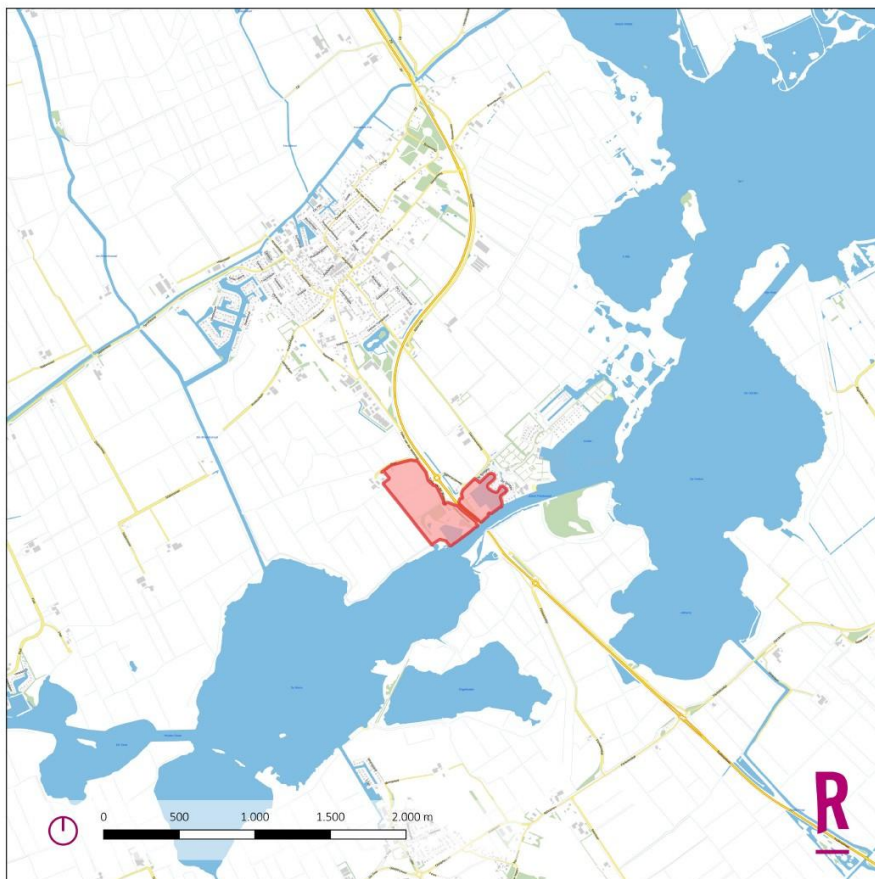
Voor de milieugevolgen van toekomstige ontwikkelingen zijn niet alleen de aard en omvang, maar ook de locatie van belang. Bepaalde gebieden zijn in meer of mindere mate kwetsbaar voor nieuwe activiteiten. Op grond van de criteria uit de Europese Richtlijn kunnen waar het gaat om de plaats van de activiteiten de volgende elementen van belang zijn:

- Het bestaande grondgebruik;
- De rijkdom, de kwaliteit en/of het regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- Het opname vermogen van het natuurlijk milieu, met in het bijzonder aandacht voor (onder andere) beschermde natuurgebieden, gebieden waar milieunormen reeds worden overschreden, gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid en landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

Ligging en bestaand grondgebruik

De Galamadammen ligt in Gaasterlân, vlakbij de grens met het Friese Merengebied. Het projectgebied ligt tussen Koudum en Hemelum, bij de kruising tussen het Johan Frisokanaal en de N359, zie figuur 2-1. Hier werd in 2007 de brug vervangen met het Galamadammen Akwadukt. Op deze locatie bevindt zich de watergang die De Fluessen met De Morra verbindt. De begrenzing van het plangebied is afgestemd op de begrenzing van het natuurgebied aan de zuidzijde (zie ook de subparagraaf 'Bijzondere gebieden en het opnamevermogen van het natuurlijk milieu').

Aan de oostzijde van het projectgebied staan recreatiewoningen, een jachthaven en vakantiepark De Kuilart. Aan de zuidkant van het projectgebied ligt het aquaduct, de N359 en een natuurgebied. De westzijde van het projectgebied grenst aan de Morra en agrarische percelen. Aan de noordkant van het projectgebied ligt de N359, agrarische percelen, een burgerwoning en verder noordelijk de bebouwing van Koudum.

Figuur 2-1 Globale ligging van het projectgebied (Bron pdok.nl)

Het projectgebied bestaat uit verouderd terrein met een hotel-restaurant en een jachthaven (186 ligplaatsen), zie figuur 2-2. Het hotel heeft op dit moment 24 hotelkamers en beschikt over een binnenzwembad. Het bijbehorende restaurant heeft een terras. Het hotel-restaurant wordt op dit moment gebruikt voor de opvang van vluchtelingen. Aan de noordkant van de Galamadammen ligt een groot parkeerterrein. Aan de oostkant van de aquaduct ligt ook een jachthaven en enkele recreatiewoningen behorend bij het vakantiepark De Kuilart. De recreatieve (fiets)route 'ommetje Koudum' loopt over het Poelspaad door het terrein van de Galamadammen.

Een deel van het projectgebied is op dit moment in gebruik als agrarische grond. Ten noorden hiervan is een agrarisch bedrijf, een woning en een veldschuur aanwezig. Er ligt een regionale waterkering om het water dat onderdeel is van het projectgebied. Het bestaande groen binnen het projectgebied is circa 15.500 m².

Figuur 2-2 Ligging van het projectgebied met luchtfoto van de huidige situatie (Bron: Pdok Viewer)

Relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied

De beoogde ontwikkeling ligt buiten bestaand stedelijk gebied van de Provincie Fryslân en is grotendeels onverhard. Vanuit het oogpunt van ecosysteemdiensten wordt het gebied als volgt gekarakteriseerd:

- Het projectgebied is geen verstrekker van een product door ecosystemen: het projectgebied is geen producent van vernieuwbare hulpbronnen zoals biomassa (hout) of van milieuvorraden (zoals drinkwater);
- Het projectgebied heeft in het huidige gebruik een zeer beperkte functie voor regulerende diensten (zoals bestuiving van gewassen);
- Het projectgebied heeft een zeer beperkte functie voor diensten die de voorgaande diensten ondersteunen (zoals biodiversiteit).

De beoogde uitbreidingslocatie heeft geen bijzondere rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen.

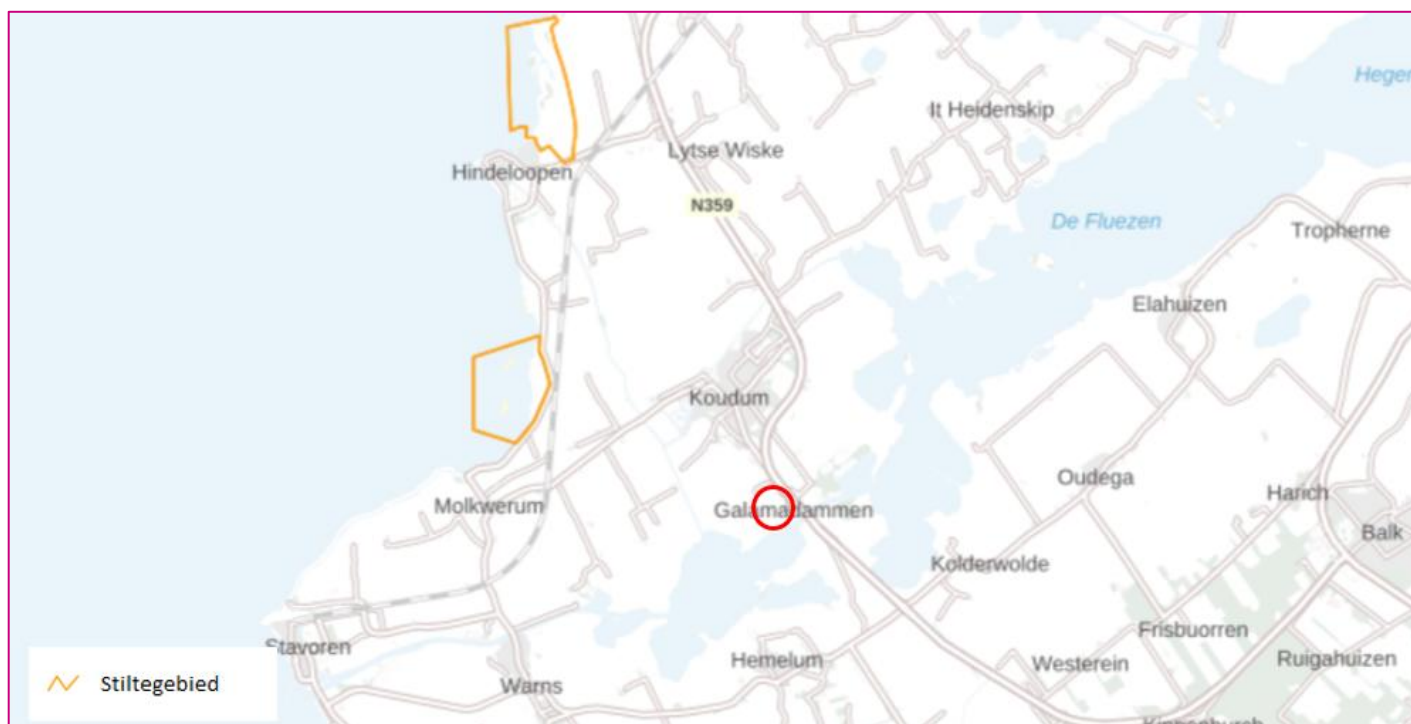
Bijzondere gebieden en het opnamevermogen van het natuurlijk milieu

Het projectgebied is niet gelegen in een kwetsbaar gebied en/of een gebied met beschermde status zoals grondwaterbeschermingsgebieden (zie figuur 2-3). Ook bevindt het projectgebied zich niet in of nabij een stiltegebied (zie figuur 2-4). Het projectgebied vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000 of

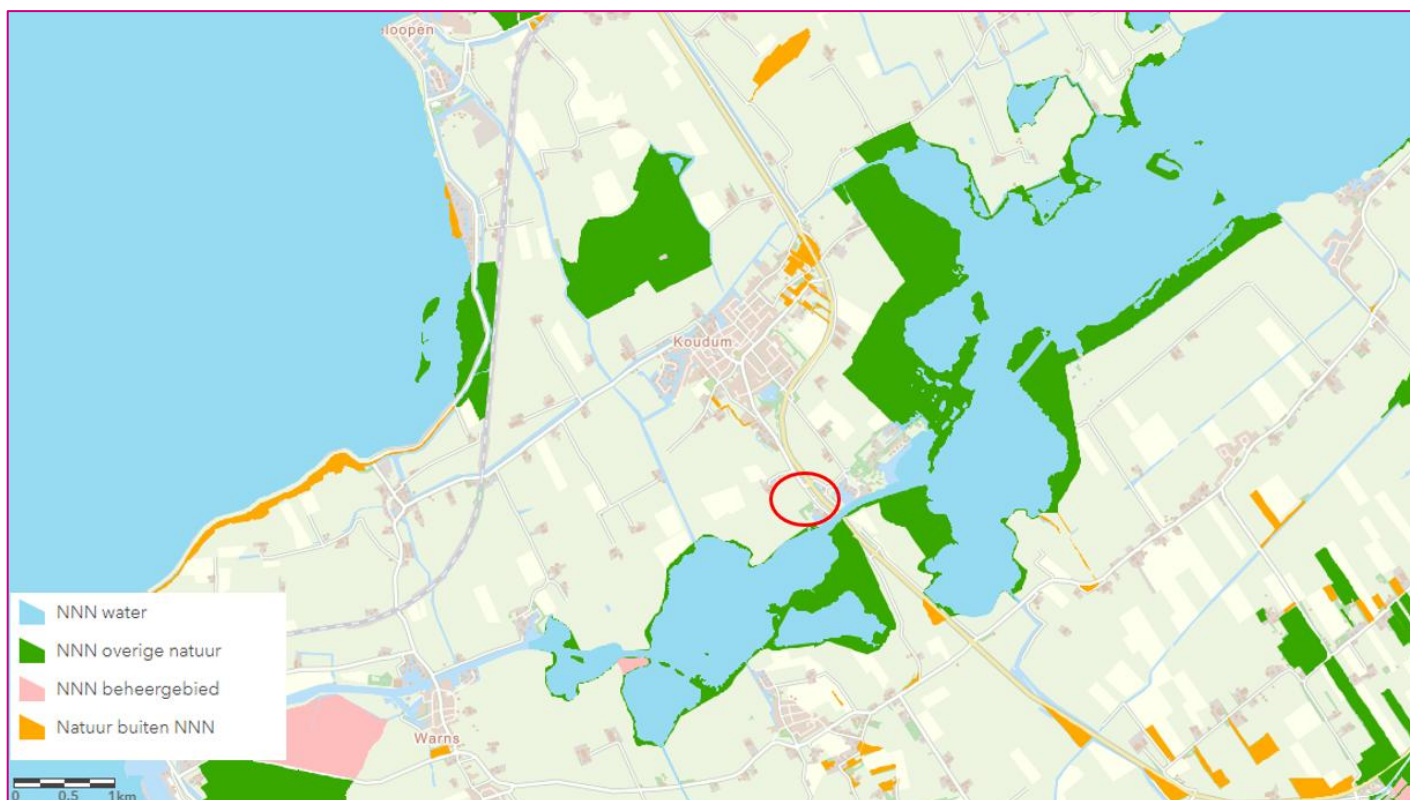
Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 2-5 en 2-6). Het projectgebied grenst wel aan het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied 'Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving'. Ook grenzen delen van het Natuurnetwerk Nederland aan het projectgebied. In paragraaf 3.9 wordt verder ingegaan op de natuurgebieden.

Figuur 2-3 Grondwaterbeschermings- en waterwingebieden en nabij de projectlocatie (rood omcirkeld) (bron: Atlas Leefomgeving)

Figuur 2-4 Stiltegebieden ten opzichte van het projectgebied (rood omcirkeld) (bron: Atlas Leefomgeving)

Figuur 2-5 NNN nabij de projectlocatie (rood omcirkeld) (bron: Provincie Fryslân)

Figuur 2-6 Natura 2000-gebieden nabij de projectlocatie (rood omcirkeld) (bron: AERIUS Calculator)

2.2 Kenmerken van het project

Op grond van de criteria uit de Europese Richtlijn kunnen waar het gaat om de kenmerken van de activiteiten die mogelijk zijn binnen de kaders van het omgevingsplan de volgende elementen van belang zijn:

- de omvang;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de productie van afvalstoffen;
- verontreiniging en hinder;
- risico van ongevallen;
- cumulatie met andere projecten.

2.2.1 Omvang

Het planvoornemen is om het terrein van de Galamadammen te (her)ontwikkelen en uit te breiden. De verblijfsrecreatieve functie wordt uitgebreid waardoor het huidige, kleine bebouwingscluster, Galamadammen omgevormd wordt tot een volwaardig recreatiepark. Om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken wordt de regionale waterkering verlegd.

Het is de wens om 50 recreatiewoningen te ontwikkelen. Om het recreatiepark exploitabel te maken, worden minimaal 450 bedden toegevoegd, verdeeld over hotelkamers, appartementen en 4-, 6-, 8- en 12-persoons recreatiewoningen. De recreatiewoningen worden gepositioneerd ten noordwesten van het bestaande hotel en aan de oostkant van de aquaduct aan het water. De recreatiewoningen liggen grotendeels aan het water, maar deels binnen het opgaand groen en bosrijke deel van het park. De recreatiewoningen zijn bedoeld voor (jaarrond) exploitatie.

Het hotel (met horeca) zal worden vernieuwd en er worden 13 extra hotelkamers gerealiseerd. Ook wordt de bestaande westelijke jachthaven uitgebreid en komt er een havengebouw (facilitair gebouw) met een winkel, kantoor, verhuur van watersport en extra hotelkamers (8 kamers). Het totale aantal ligplaatsen in het oostelijke en westelijke deel van het plangebied neemt met zes af ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast wordt er extra water toegevoegd in het projectgebied. De exacte omvang van de ontgraving is niet bekend. Een groot deel van het terrein is openbaar toegankelijk door het fietspad en wandelpaden. De noordelijke agrarische percelen worden ingericht ten behoeve van natuurontwikkeling.

De globale inrichting van het projectgebied is weergegeven in figuur 2-7, 2-8 en 2-9.

Figuur 2-7 Stedenbouwkundig plan Galamadammen (Bron: Penta Architecten & Rho Adviseurs)

Figuur 2-8 Impressie herontwikkeling Galamadammen (Bron: Penta Architecten)

Figuur 2-9 Inrichtingsplan openbare ruimte Galamadammen (Penta Architecten & Rho Adviseurs)

Voor de ontwikkeling zullen houtopstanden worden gekapt. Het gaat hier om ongeveer 8.500 m² te kappen beplanting. Hiervoor in de plaats wordt ongeveer 22.000 m² nieuw groen gerealiseerd (figuur 2-10).

Hoeveelheid aaneengesloten groen	
Oorspronkelijk groen	15.500 m ²
Bestaand groen blijft	7.168 m ²
Te compenseren groen	8.332 m²
Nieuw groen	21.535 m ²
Te compenseren	8.332 m ²
Verschil	+13.203 m²
Totaal oppervlak groen	28.703 m²

Figuur 2-10 Compensatie houtopstanden (Bron Penta Architecten & Rho Adviseurs, Ontwikkelplan Galamadammen 2024)

Ontsluiting en parkeren

De auto-ontsluiting vindt vanaf de rotonde plaats, en gaat uit van een aparte ontsluiting van het oostelijk en westelijk deel van het projectgebied. De ontsluiting van de horeca wordt deels gecombineerd met die van de westelijke ontsluiting. Nabij het hotel-restaurant is het mogelijk voor vrachtwagens om te keren. Ook het langzaam verkeer heeft de mogelijkheid om op verschillende plekken te keren. De ontsluiting van het projectgebied is weergegeven in figuur 2-11.

In totaal worden er 292 parkeerplekken op het terrein gerealiseerd.

Figuur 2-11 Ontsluitingswegen plangebied (Rho Adviseurs 2025)

Groenblauwe structuur

Bij de beoogde ontwikkeling is er gekeken naar mogelijkheden voor de (versterking van) groenblauwe structuur. Met het omgevingsplan wordt extra water toegevoegd aan het projectgebied. Daarnaast wordt er gezorgd voor groen door het noordelijke deel van het projectgebied in te richten als natuurgebied.

2.2.2 Gebruik van natuurlijke hulpbronnen en productie van afvalstoffen

De recreatiewoningen en andere gebouwen in het park zijn ontworpen met het oog op duurzaamheid. Er wordt gebruik gemaakt van natuurlijke bouwmaterialen met een lage milieu-impact, zoals hout en rieten daken.

Daarnaast ontstaan tijdens de bouwphase afvalstoffen, zoals verpakkingsmateriaal en reststukken. Het afval wordt zoveel mogelijk gescheiden en gerecycled, zodat de milieubelasting wordt beperkt.

2.2.3 Overige kenmerken

De aspecten verontreiniging en hinder, risico van zware ongevallen en/of rampen en risico's voor de menselijke gezondheid komen aan bod in hoofdstuk 3 van deze notitie.

2.2.4 Cumulatie

In een mer-beoordeling dient rekening te worden gehouden met mogelijke cumulatie van milieugevolgen. Van cumulatie kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer verschillende ontwikkelingen via dezelfde wegen worden ontsloten waardoor het extra verkeer kan leiden tot cumulatie van geluid.

In de omgeving van het projectgebied zijn geen toekomstige ontwikkelingen voorzien.

3. KENMERKEN VAN DE MILIEUEFFECTEN

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste milieueffecten van de beoogde ontwikkeling beschreven ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige feitelijke, legale situatie (dus passend binnen het planologisch kader) en autonome ontwikkelingen in en rondom het plangebied. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich ook voordoen als het planvoornemen niet wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld gevolgen van vastgesteld beleid, projecten waarover al definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden, andere redelijk zekere ontwikkelingen en bijvoorbeeld de autonome groei van het verkeer. De effectbeoordeling in dit hoofdstuk is gebaseerd op diverse onderzoeksrapporten die voor de beoogde ontwikkeling zijn opgesteld.

3.1 Verkeer

Het projectgebied wordt opgesplitst door de Sudergoawei (N359) in een westelijk en een oostelijk deelgebied. In de mobiliteitstoets¹ is voor beide deelgebieden de verkeersgeneratie apart berekend gezien de verschillende ontsluitingen. Er is een verschilberekening gemaakt van de bestaande en beoogde situatie.

In totaal zorgt de beoogde ontwikkeling voor een verkeerstoename van $(52,94 + 332,85 =) 385,8$ mvt/etmaal gedurende een gemiddelde werkdag. Voor het beoordelen van de verkeersafwikkeling is de verkeersgeneratie gedurende het drukste uur maatgevend. Gedurende het drukste spitsuur wordt 10% van de etmaalintensiteit afgewikkeld. Voor de beoogde ontwikkeling leidt dit tot een verkeerstoename van 38,58 mvt/uur gedurende het maatgevende uur.

In figuur 3-1 is de beoogde verkeerstoedeling weergegeven. Het verkeer vanuit het oostelijke deelgebied wordt ontsloten op de Galamadammen en vervolgens via de Dammenseweg op het kruispunt Sudergoawei (N359) – Dammenseweg – Tjalke van der Walstraat. Het westelijke deelgebied wordt via de Poel en de Tjalke van der Walstraat ontsloten richting hetzelfde kruispunt. Vanaf het kruispunt Sudergoawei (N359) – Dammenseweg – Tjalke van der Walstraat wordt 50% (19 mvt/uur) over de Sudergoawei in noordelijke richting en 50% (19 mvt/uur) over de Sudergoawei richting het zuiden.

Figuur 3-1 De verkeerstoedeling van de beoogde ontwikkeling (bron: Rho Adviseurs)

¹ Rho Adviseurs, Mobiliteitstoets Galamadammen (18 november 2025), kenmerk: 20230244/97590/

Voor de beoogde ontwikkeling is het kruispunt Sudergoawei (N359) – Dammenseweg – Tjalke van der Walstraat maatgevend. Het kruispunt Sudergoawei – Dammenseweg – Tjalke van der Walstraat is ingericht als een enkelstrooksrotonde. Op basis van het CROW Handboek Wegontwerp 2013 wordt voor enkelstrooksrotondes buiten de bebouwde kom aangehouden dat een verkeersomvang van circa 2.000 mvt/uur gedurende het maatgevende uur probleemloos kan worden afgewikkeld. Gedurende het maatgevende uur zorgt de beoogde ontwikkeling op dit kruispunt voor een verkeerstoename van afgerond 39 mvt/uur. Ten opzichte van de capaciteit van het kruispunt is deze toename dermate laag dat de beoogde ontwikkeling naar verwachting niet leidt tot knelpunten in de verkeersdoorstroming van het kruispunt.

Voor het beoordelen van de verkeersveiligheid is getoetst aan het principe Duurzaam Veilig. De verkeersveiligheid van de volgende wegvakken is beoordeeld:

- Dammenseweg, tussen de Stringen en de N359;
- Tjalke van der Walstraat, tussen deelgebied west en de N359.

De beoogde ontwikkeling leidt tot een verkeerstoename van 66 mvt/etmaal gedurende een gemiddelde werkdag op de Dammenseweg. De beoogde verkeerstoename is dermate laag dat de invloed op de verkeersveiligheid van de weg verwaarloosbaar is. Op de Tjalke van der Walstraat zorgt de beoogde ontwikkeling voor een verkeerstoename van 320 mvt/etmaal. Aan de hand van de inrichting en het huidige gebruik van de Tjalke van der Walstraat wordt aangehouden dat de beoogde verkeerstoename niet leidt tot een verslechtering van de verkeersveiligheid van de weg.

Daarnaast zorgen fiets- en wandelpaden in en rond het projectgebied voor een veilige afwikkeling van langzaam verkeer.

Parkeren

Uit de mobiliteitstoets blijkt dat er een parkeerbehoefte is van 157 parkeerplaatsen. In totaal worden er 292 parkeerplekken op het terrein gerealiseerd. Er zal geen parkeerdruk ontstaan in de openbare ruimte of omliggende gebieden die kan leiden tot indirecte effecten, zoals verminderde verkeersveiligheid, afname van de luchtkwaliteit of extra geluidsbelasting.

Conclusie

De ontwikkeling leidt niet tot significant negatieve gevolgen op de verkeersafwikkeling of verkeersveiligheid. Daarnaast wordt binnen het projectgebied ruim aan de parkeerbehoefte voldaan. Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen uitgesloten worden.

3.2 Geluid

Wegverkeerslawaaai

Binnen het projectgebied worden recreatiewoningen en hotelkamers mogelijk gemaakt. Er is geen sprake van de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige gebouwen. Het recreatiepark is gelegen bij de Galamadammen en wordt ontsloten op de provinciale weg N359. De maximaal toegestane snelheid is hier respectievelijk 60 en 80 km/uur. De recreatiewoningen worden niet direct aan weerszijden van de N359 geplaatst; op deze locaties bevinden zich voornamelijk parkeerplekken. Hierdoor is het aannemelijk dat de geluidsbelasting ter plaatse van de recreatiewoningen en het hotel aanvaardbaar is.

Het toelaten van een ontwikkeling kan leiden tot een verkeerstoename op wegen in de omgeving, hierdoor kunnen indirecte effecten ontstaan. Wat betreft geluid geldt een vuistregel dat een toename van 1,5 dB hoorbaar is en daarmee relevant is in de beoordeling. Dit komt in de praktijk neer op een maximale verkeerstoename van 40%.

De totale verkeerstoename van circa 386 bewegingen (zie paragraaf 3.1) wordt ontsloten op de N359. In de directe omgeving van deze provinciale weg bevinden zich geen geluidsgevoelige gebouwen, zoals woningen/woonwijken. De N359 is een doorgaande verbinding tussen de N31 bij Leeuwarden en de N31 bij Workum en loopt door tot de Galamadammen. Gezien de bestaande verkeersintensiteiten is de toename dermate gering dat geen indirecte effecten door extra verkeer optreden. Het treffen van geluidbeperkende maatregelen is niet noodzakelijk.

Geluid door activiteiten

Het projectgebied is onderdeel van het recreatiegebied ten zuiden van Koudum, met verschillende functies in de omgeving, zoals een hotel-restaurant, jachthavens, verblijfsrecreatie, agrarische percelen en natuurgebieden. Met de beoogde ontwikkeling worden er geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen toegevoegd.

Horeca

Op dit moment is er al een restaurant in het projectgebied. Dit restaurant is in 2013, bij het vaststellen van het bestemmingsplan Koudum-Galamadammen, getoetst aan het omgevingsaspect geluid. De horeca-activiteiten blijven ongewijzigd. Het dichtstbijzijnde geluidgevoelige gebouw (een woning) ligt op een afstand van 130 meter en wordt gescheiden door de N359. Hierdoor is het aannemelijk dat er wordt voldaan aan de geluidsnormen uit het Bkl en de Bruidsschat en er sprake is van een aanvaardbare situatie.

Recreatiewoningen

De afstand tussen de dichtstbijzijnde woning en de recreatiewoningen is 30 meter. Ten zuiden van deze woning ligt een recreatiepark (De Kuilart). Recreatiewoningen veroorzaken doorgaans weinig tot geen geluidsoverlast. Daarom wordt er een aanvaardbare situatie voor de woning verwacht.

De recreatiewoningen worden niet gezien als geluidgevoelige functies. In de buurt van de recreatiewoningen zijn geen bedrijven die, door geluid, negatieve effecten veroorzaken op de recreatiewoningen.

Jachthaven

De westelijke jachthaven zal worden uitgebreid als onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling. De afstand tussen de dichtstbijzijnde woning en de uit te breiden jachthaven is meer dan 200 meter. De jachthaven aan de oostkant van het projectgebied zal niet worden uitgebreid met extra ligplaatsen. Het is gelet op de afstand aannemelijk dat de geluidsnormen uit het Bkl en de Bruidsschat worden nageleefd en er sprake is van een aanvaardbare situatie.

Conclusie

Het is aannemelijk dat er sprake is van een aanvaardbaar leefklimaat in het projectgebied. Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen uitgesloten worden.

3.3 Luchtkwaliteit

Voor de huidige situatie is een indicatie gegeven van de luchtkwaliteit ter plaatse. Dit is gedaan aan de hand van Atlas Leef-omgeving. De concentraties stikstofdioxide en fijnstof in het projectgebied vallen ruimschoots onder de grenswaarden. De concentraties luchtverontreinigende stoffen bedroegen in 2023; 6,03 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor NO_2 , 12,47 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor PM_{10} en 5,74 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor $\text{PM}_{2,5}$.

Gezien de aard van de ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, worden de potentiële gevolgen voor de luchtkwaliteit met name bepaald door de verkeerstoename (385,8 mvt/etmaal). Op basis van de optredende concentraties in de referentiesituatie en de aard en omvang van de ontwikkeling kan een overschrijding van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit op voorhand worden uitgesloten. Dit blijkt ook uit de NIMB-tool (zie figuur 3-2), waaruit blijkt dat het plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit ter plaatse.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2023

Jaar van planrealisatie	2025
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	385,8
Aandeel vrachtverkeer	4,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,32
PM ₁₀ in µg/m ³	0,04
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Figuur 3-2 Toetsing ontwikkeling met NIBM-tool (bron: CIMLK)

Conclusie

Uit de NIBM-toets blijkt dat de ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit en de achtergrondconcentraties voldoen aan de grenswaarden. Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen uitgesloten worden.

3.4 Omgevingsveiligheid

Met de beoogde ontwikkeling worden geen activiteiten gerealiseerd met een verhoogd veiligheidsrisico. In de directe omgeving van het projectgebied zijn geen risicovolle inrichtingen aanwezig. Ook vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over, de weg, het spoor, het water of door buisleidingen waarvan de aandachtsgebieden en PR 10⁻⁶ contouren over het projectgebied liggen.

Conclusie

Er is geen sprake van een verhoogd veiligheidsrisico voor de omgeving danwel nadelige milieugevolgen voor de omgeving.

3.5 Geur

Met de beoogde ontwikkeling worden geen geurgevoelige gebouwen gerealiseerd. Voor de beoordeling van de geursituatie bij de Galamadammen is nagegaan of er geurveroorzakende bedrijven in de omgeving aanwezig zijn.

In de omgeving van het projectgebied zijn twee agrarische bedrijven aanwezig. De agrarische bedrijven liggen op ruim 150 meter ten noorden van het projectgebied. Er is geen sprake van intensieve veehouderijen. Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is voor het 'opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie' regels opgenomen in de Bruidsschat. De Galamadammen is gelegen buiten de bebouwde kom. Voor geur geldt daarom een afstand van 50 meter. De agrarische bedrijven, met mestopslag, liggen op een grotere afstand. Gelet op de ruime afstand worden geen negatieve effecten verwacht op het gebied van geur.

Het bedrijf dat mogelijk geurhinder kan veroorzaken is het restaurant Galamadammen. Vanaf 1 januari 2024 geldt het tijdelijk Omgevingsplan van de gemeente Súdwest - Fryslân waar ook de regels met betrekking tot geur zijn opgenomen. In het tijdelijk omgevingsplan is ook de Bruidsschat opgenomen en een aantal gemeentelijke verordeningen. Vanuit de Bruidsschat, die deel uitmaakt van het tijdelijk Omgevingsplan, blijven de milieuregels gelden. Het restaurant moet nu ook aan deze regels voldoen. Er wordt daarom vanuit gegaan dat ook na de voorgenomen ontwikkeling het restaurant voldoet aan de geurnormen.

Conclusie

Er zijn geen belangrijke nadelige milieugevolgen te verwachten wat betreft geur.

3.6 Bodem

Voor de beoogde ontwikkeling is voor het uitbreidingsgebied een verkennend bodemonderzoek² uitgevoerd. Er zijn geen verhoogde gehalten van verontreinigende stoffen gemeten in de grond. De grond wordt geclassificeerd als geschikt voor landbouw en natuur en voldoet hiermee aan de benodigde bodemkwaliteit. In het grondwater zijn op enkele plaatsen licht verhoogde concentraties van barium, koper, nikkel, zink en minerale olie gevonden. Deze verhogingen worden als natuurlijk beschouwd en overschrijden alleen de streefwaarde, wat geen aanleiding geeft tot verder onderzoek. Significante negatieve effecten kunnen uitgesloten worden.

Met de beoogde ontwikkeling worden geen bodemvervuilende activiteiten mogelijk gemaakt.

Conclusie

Belangrijke nadelige milieugevolgen op het gebied van bodem worden uitgesloten.

3.7 Water

Voor de herontwikkeling van het Galamadammen terrein is in samenspraak met Wetterskip Fryslân uitgebreid aandacht besteed aan de waterhuishouding, waterkwaliteit, waterveiligheid en de benodigde procedures. Deze waterparagraaf beschrijft de relevante aspecten zoals afgestemd met het Wetterskip. De inrichtingstekening is gebaseerd op de voorwaarden en uitgangspunten zoals verwoord in meerdere adviezen, overleggen en correspondentie met Wetterskip Fryslân.

Waterkwantiteit

Het projectgebied is gelegen aan een hoofdwatgang, het Johan Friso kanaal, dat de verbinding vormt tussen de Fluessen en De Morra. Deze wateren maken onderdeel uit van de Friese Boezem (streefpeil -0,52 m NAP). De Friese Boezem staat in verbinding met het IJsselmeer. De hoofdwatgangen hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoer functie. Voor het onderhoud van deze watgangen wordt een obstakelvrije zone van 5 meter vanaf de insteek aangehouden.

Het projectgebied ligt op dit moment nog in het poldergebied. Het voornemen is om het plangebied vrij voor de boezem te leggen. De schouwsloten vormen de aan- en afvoer in het gebied. Deze schouwsloten zijn opgenomen in de legger van Wetterskip Fryslân. Voor deze sloten geldt dat de aanliggende eigenaar het onderhoud moet uitvoeren.

Voor het plan zijn dempingen voorzien, die conform het beleid voor 100% worden gecompenseerd. Bij toename van verharding geldt een compensatienorm van 5% (boezemgebied). Deze compensatie moet in hetzelfde peilvak plaatsvinden als waar de verharding plaatsvindt. Verharding wordt als volgt beoordeeld:

1. Hoofdgebouwen: 100%
2. Tuinen: 50%
3. Wegen en parkeerplaatsen: 100% (75% bij halfverharding)

De toename aan verharding en de benodigde compensatie worden bij de aanvraag omgevingsvergunning wateractiviteit onderbouwd. Er wordt nieuw oppervlaktewater aan de boezem toegevoegd ter compensatie van de dempingen. Daarbij wordt meer wateroppervlak gerealiseerd dan de toename van het verharde oppervlak, waardoor het bergend vermogen van het watersysteem toeneemt (zie figuur 3-3).

² WMR, Verkennend bodemonderzoek Tjalke van der Walstraat in Koudum (25 juli 2024), kenmerk: 240423/JvdM

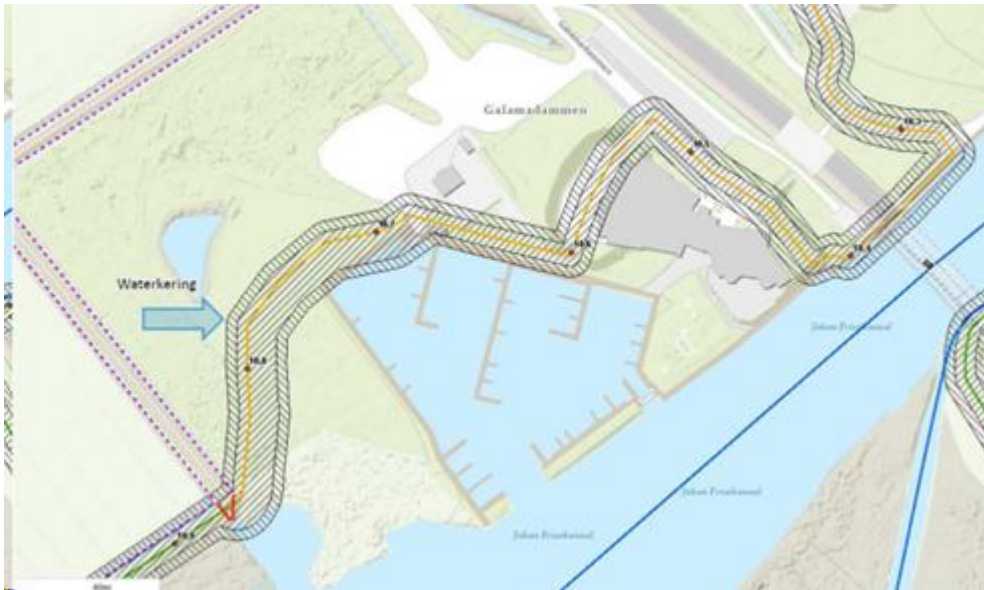

Figuur 3-3 Watercompensatie exclusief verhardingstoename (Bron: Penta Architecten 2023)

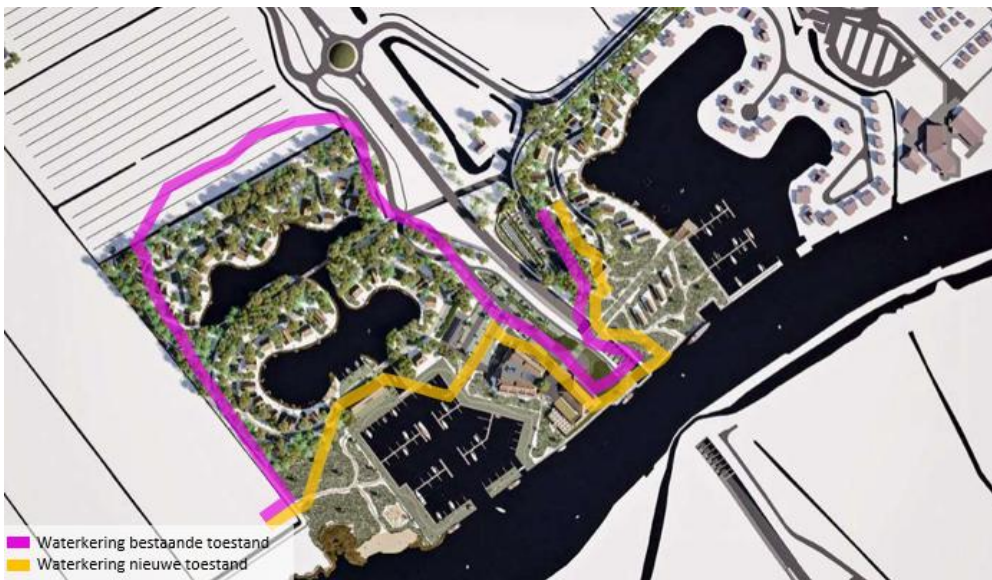
Regionale waterkering

Het projectgebied bevat een regionale kering (type hoge gronden) (figuur 3-4). Deze is niet altijd herkenbaar door het hoge maaiveld, maar heeft een kerende functie. De bestaande kering wordt verlegd om het terrein vrij voor de boezem te leggen (figuur 3-5). Het nieuwe tracé zal voldoen aan de keurhoogte die ook over 30 jaar standhoudt.

De nieuwe kering krijgt een obstakelvrije zone van 20 meter (5 meter kernzone + 5 meter beschermingszone aan beide zijden). Binnen deze zones zijn onder andere bomen en bebouwing niet toegestaan zonder ontheffing. Deze obstakelvrije zone is nodig voor beheer en onderhoud van de regionale kering. Er geldt een vergunningplicht bij werkzaamheden in de kern en de beschermingszone van de kering. Het verleggen van de kering resulteert in een wijziging van het vastgestelde peil, hiervoor zal een peilbesluitprocedure worden doorlopen. Op de overzichtstekening bij de aanvraag voor het peilbesluit worden ligging en zones zoals in figuur 3-6 expliciet weergegeven. Gelijktijdig met de procedure voor de wijziging van het omgevingsplan Súdwest-Fryslân zal een peilbesluitprocedure worden opgestart.

Figuur 3-4 Regionale waterkering (Bron: Wetterskip Fryslân, augustus 2025)

Figuur 3-5 Globale weergave bestaande en nieuwe waterkering (Bron: Penta Architecten 2023)

Kaart regionale waterkering

Legenda

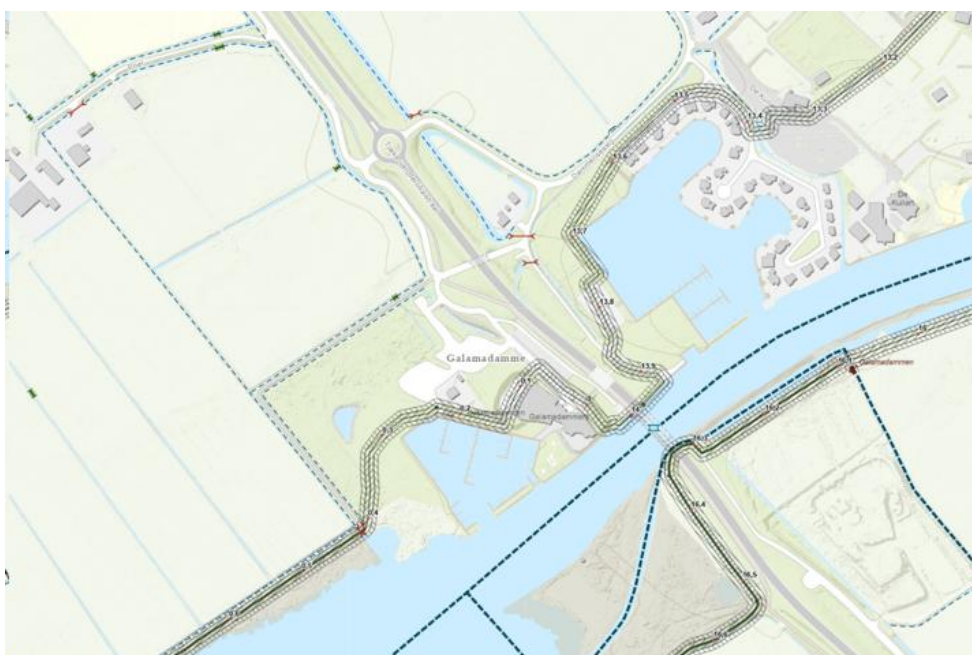
- Verhoogde regionale waterkering
- Onderhoudspad regionale waterkering
- Voormalige regionale waterkering

Figuur 3-6 Potentieel nieuw tracé regionale waterkering (Bron: Rho Adviseurs)

Kunstwerken en inlaten

Het projectgebied wordt doorsneden door de N359. In het gebied zijn twee inlaten aanwezig voor de aanvoer van boezemwater naar de polder (figuur 3-7). Deze inlaten moeten gehandhaafd blijven of verplaatst worden. Dit is vergunningplichtig. Bomen nabij duikers en inlaten zijn verwijderd of worden niet gerealiseerd vanwege beheeraspecten.

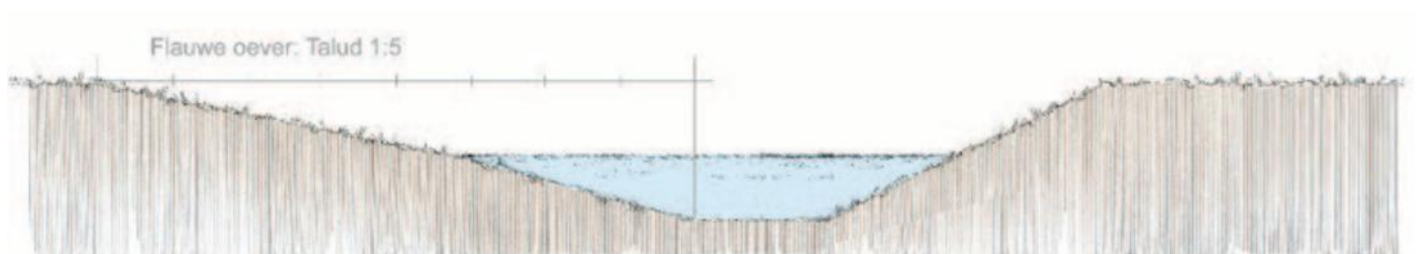

Figuur 3-7 Duikers en inlaten plangebied (Bron: Wetterskip Fryslân, augustus 2025)

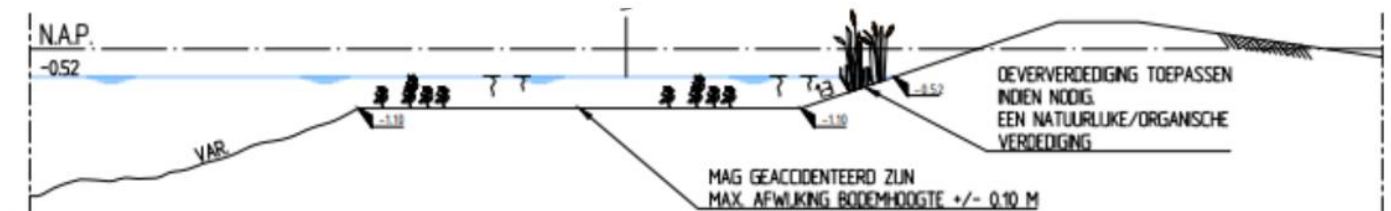
Waterkwaliteit, KRW en ecologie

De hoofdwatervangsten aansluitend aan het projectgebied maken onderdeel uit van het waterlichaam Friese boezem - grote ondiepe kanalen dat is opgenomen in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dat betekent dat voor deze wateren een doelstelling is geformuleerd voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Voor deze locatie zijn geen concrete ingrepen voorgesteld waarmee rekening gehouden moet worden. Wel mag door het planvoornemen de kwaliteit van het oppervlaktewater niet verslechteren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vervuiling door motorboten, auto parkeren, sanitair en uitlopende materialen. Bij de verdere uitwerking van het plan wordt hier rekening mee gehouden.

Het Johan Frisokanaal is een KRW-watervangst. Het plan mag geen achteruitgang van de waterkwaliteit veroorzaken. Natuurlijke oevers met flauw aflopende taluds worden toegepast, onder andere voor ecologische waterkwaliteit en biodiversiteit. In het plan worden natuurlijke oevers met flauwe taluds (1:3 tot 1:5) toegepast. De voorkeur gaat uit naar een waterdiepte die geleidelijk verloopt: vanaf -0,70 m NAP blijft het niveau gedurende enkele meters gelijk, waarna het afloopt tot -1,20 m NAP voor vishabitat. Voorbeelden van zijn weergegeven in figuur 3-8 en 3-9. Er wordt op dit moment verder gewerkt aan de ontwerpen van de taluds.

Figuur 3.8 Dwarsdoorsnede natuurlijke oevers met aflopende taluds (Bron: STOWA)

Figuur 3-9 Dwarsdoorsnede natuurlijke oevers met aflopende taluds (Bron: Rho Adviseurs)

Afvalwater en hemelwater

Lozing van (huishoudelijk) afvalwater op oppervlaktewater is niet toegestaan. Aansluiting op de gemeentelijke riolering is verplicht voor recreatiewoningen, toiletvoorzieningen en lozingspunten van boten. Voor hemelwater geldt dat toestemmingsvrij lozen mogelijk is, mits voldaan wordt aan de voorwaarden uit de Waterschapsverordening. Vanuit waterkwaliteit is versnelde afvoer wel vergunningplichtig.

Zwemmen en strand

Hoewel recreatief gebruik van de nieuw te realiseren meren niet 100% kan worden voorkomen, worden deze wateren niet als officieel zwemwater gezien. Door de geringe diepte, beperkte doorstroming en water vanuit de haven is de waterkwaliteit ongunstig. Zwemmen zal daarom worden afgeraden.

Het aanleggen van een strand is in verband met de waterkwaliteit en KRW-doelstellingen onwenselijk. Niet-officiële zwemlocaties worden afgeraden vanwege ontbrekende monitoring en risico's voor de volksgezondheid. Er wordt onderzocht hoe recreatief zwemmen kan worden ontmoedigd en de waterkwaliteit verbeterd kan worden.

Beheer en onderhoud

Bij de inrichting is rekening gehouden met beheer- en onderhoudszones bij alle sloten door onderhoudsstroken vrij te houden. Bomen in de onderhoudszone, nabij duikers of op de regionale kering worden verwijderd of niet gerealiseerd. De nieuwe kering wordt 20 meter breed en krijgt een onderhoudspad van 5 meter breed. Het voornemen is om op de overige 15 meter bomen aan te planten, hiervoor zal een ontheffing worden aangevraagd. Voor bestaande bomen langs het Poelspaad geldt een aandachtspunt voor het slootbeheer. Voor de vijvers wordt nog uitgewerkt hoe het onderhoud plaatsvindt (bijvoorbeeld via maaiboten of vanaf de kant).

Klimaatrobuust bouwen

Het plan houdt rekening met klimaatrobuuste inrichting. Voor woningen zonder kruipruimte wordt een aanleghoogte van +0,2 m NAP aangehouden, met kruipruimte +0,6 m NAP. Dit draagt bij aan robuustheid tegen wateroverlast. In de laaggelegen noordwesthoek wordt het terrein opgehoogd (figuur 3-6), rekening houdend met zettingsberekeningen. Afwatering van wegen en daken kan bij voorkeur bovengronds plaatsvinden, bijvoorbeeld via een hol profiel met gootafwatering.

Vergunningen en vervolg

Voor diverse onderdelen van het plan zal een omgevingsvergunning op grond van de waterschapsverordening aangevraagd worden. Dit geldt o.a. voor:

- verleggen van de regionale waterkering
- verplaatsen van inlaten
- compenseren van verharding en demping
- eventuele uitdieping van watergangen

Conclusie

De beoogde ontwikkeling heeft geen nadelige gevolgen voor het waterhuishoudkundige systeem ter plaatse. Wel moet bij de uitwerking rekening worden gehouden met het treffen van de benodigde maatregelen en het tijdig aanvragen van eventuele vergunningen.

3.8 Trillingen

Met de beoogde ontwikkeling worden geen trillinggevoelige gebouwen gerealiseerd. In de directe omgeving bevinden zich ook geen relevante bronnen van trillinghinder, zoals spoorwegen, zware industrie of andere grootschalige installaties. Met de beoogde ontwikkeling worden geen activiteiten mogelijk gemaakt die zelf trillingen veroorzaken.

Conclusie

Belangrijke nadelige milieugevolgen voor het aspect trillingen kunnen worden uitgesloten.

3.9 Natuur

Gebiedsbescherming

Naar aanleiding van de beoogde ontwikkeling is een natuurtoets uitgevoerd, zie bijlage wijziging omgevingsplan.

Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden

In de zuidwesthoek grenst het projectgebied aan het Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland. Er vinden geen ingrepen plaats binnen het natuurgebied, waardoor de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot verlies van natuurgebied. Ook is er geen sprake van versnippering of verdroging van de natuur.

Door de zeer korte afstand tot het beschermde natuurgebied kunnen er echter vormen van verstoring optreden. Hieronder worden deze mogelijke effecten verder toegelicht:

1. Verstoring door geluid

Tijdens de werkzaamheden kan geluid hoorbaar zijn tot in het Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland. Op basis van de SOVON-handreiking (Foppen, 2020) geldt een drempelwaarde van 47 dB(A) voor continu geluid en op basis

van diverse studies een drempelwaarde van 70 dB(A) voor piekgeluid. In de natuurtoets zijn de verschillende geluidscontouren voor verschillende installaties, machines en voertuigen bepaald.

Voor dit plan zijn de heistelling (piekgeluid) en graafmachine (continu geluid) maatgevend. De 47 dB(A)-contour overlapt slechts ca. 1,5 hectare (0,05%) van het Natura 2000-gebied, waar zelden kwalificerende vogelsoorten voorkomen. De 70 dB(A)-contour reikt nauwelijks tot in het gebied. Gezien de geringe overlap, het beperkte voorkomen van doelsoorten en de aanwezigheid van bestaande geluidsbronnen (jachthaven, provinciale weg), is het verstoringseffect van de werkzaamheden zeer beperkt en niet significant. Het gebruik van geluidsarm materieel kan eventuele effecten verder reduceren.

2. Verstoring door licht

In en rond het projectgebied zijn momenteel weinig lichtbronnen aanwezig. Tijdens de aanlegfase wordt het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperkt. Indien verlichting noodzakelijk is, worden armaturen toegepast met beperkte zijwaartse en geen opwaartse lichtuitstraling. Door het gebruik van speciale armaturen worden negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten.

3. Optische verstoring

In de aanlegfase kan het gebruik van hoge kranen en machines en extra verkeersbewegingen voor de aan- en afvoer van mensen en materialen leiden tot optische verstoring. Gezien de aanwezige opgaande beplanting, gebouwen, jachthaven en het bestaande verkeer op de weg en het water zal de extra optische verstoring verwaarloosbaar klein zijn.

4. Verzuring/vermesting

In de subparagraaf 'stikstof' wordt ingegaan op verzuring/vermesting.

Effecten gebruiksfase

1. Verstoring door geluid

Tijdens de gebruiksfase zal het extra verkeer als gevolg van de nieuwe ontwikkeling nauwelijks hoorbaar zijn ten opzichte van het al bestaande (verkeers)geluid in de omgeving. Er is namelijk al sprake van geluid van de jachthaven en de nabijgelegen N359. De 47 dB(A)-verstoringcontour reikt in deze fase nergens verder het Natura 2000-gebied binnen. Een verstoring door geluid in de gebruiksfase kan daarom worden uitgesloten.

2. Verstoring door licht

In de huidige situatie zijn er weinig lichtbronnen in en rond het projectgebied aanwezig. Nieuwe lichtbronnen die richting het Natura 2000-gebied zijn gericht, worden voorzien van speciale armaturen met beperkte zijwaartse lichtuitstraling en zonder opwaartse lichtuitstraling.

3. Optische verstoring

Tijdens de gebruiksfase kan recreatief gebruik (wandelaars, fietsers en honden) langs het Natura 2000-gebied en het NNN leiden tot verstoring. Deze gebieden zijn echter beperkt toegankelijk. Fietsers en wandelaars maken bovendien gebruik van bestaande paden en routes, die al worden gebruikt voor recreatie en daardoor al enige mate van verstoring kennen. Omdat recreanten op bestaande routes blijven en hun gedrag voorspelbaar is, zijn de effecten op vogels verwaarloosbaar. Daarnaast neemt het aantal ligplaatsen af, zodat geen toename van vaarbewegingen optreedt en verstoring vanaf het water kan worden uitgesloten.

Het plan heeft geen nadelige gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natura 2000- en NNN-gebied.

Stikstof

Het projectgebied grenst aan het nabijgelegen Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitats Oudegaasterbekken, Fluessen en omgeving. De andere Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats liggen op grotere afstand. De ontwikkeling van het projectgebied kan mogelijk leiden tot een toename van stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden in de omgeving.

Er is een stikstofonderzoek³ uitgevoerd om te bepalen of er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats van Natura 2000-gebieden. Uit de berekeningen met AERIUS Calculator (2024.2.1) voor de sloop-, realisatie- en gebruiksfase

³ Rho Adviseurs, Berekening stikstofdepositie Galamadammen (14 oktober 2024), kenmerk: 20230244.001/122081/PJBr

blijkt dat er geen toename is van stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jr als er intern gesaldeerd wordt met de agrarische gronden. Op basis van de berekening zijn significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Door middel van interne saldering met de bestaande agrarische emissies is er per saldo geen toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Voor deze interne saldering is een natuurvergunning vereist. In dat kader wordt een passende beoordeling opgesteld, inclusief een additionaliteitstoets. Hiermee wordt aangetoond dat de stikstofruimte die vrijkomt niet nodig is om verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen of om herstelperspectief te behouden.

Het beschikbare agrarische stikstofsaldo is dermate beperkt dat naar verwachting kan worden gesteld dat dit niet noodzakelijk is voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000.

Weidevogelkansgebied

Het projectgebied overlapt gedeeltelijk provinciaal weidevogelkansgebied. Uit waarnemingsgegevens en de natuurtoets blijkt dat het betreffende deel van het projectgebied de afgelopen tien jaar nauwelijks weidevogels heeft herbergd. Alleen incidentele waarnemingen van scholeksters zijn vastgelegd, zonder signalen van broedgebruik of structurele aanwezigheid van doelsoorten. Het terrein is intensief gebruikt, omsloten door recreatieve functies en heeft een beperkt open karakter. Het is bovendien niet aangewezen als grutto-aanvalsgebied of ganzenfoerageergebied en kent geen actief weidevogelbeheer. De ecologische geschiktheid voor weidevogels is daarmee zeer gering.

Om eventuele effecten te voorkomen wordt natuurinclusief gebouwd en worden mitigerende maatregelen getroffen, zoals het beperken van verstoring door licht/geluid en het behoud van bestaande paden voor recreatie. Daarnaast wordt 4,1 hectare nieuwe natuur gerealiseerd aan de noordzijde van het projectgebied. Dit draagt bij aan de biodiversiteit.

Geconcludeerd wordt dat de ontwikkeling slechts zeer beperkte effecten heeft op het weidevogelkansgebied en dat, mede door de toegepaste mitigerende maatregelen, geen significant negatieve effecten optreden.

Houtopstanden

Voor de ontwikkeling van de Galamadammen zullen houtopstanden worden gekapt. Het gaat hier om ongeveer 8.500 m² te kappen beplanting. Hiervoor in de plaats wordt circa 22.000 m² nieuw groen gerealiseerd, zie figuur 2-10. Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een melding worden gedaan bij de Gepeduteerde Staten en een voorstel voor de herplanting worden gedeeld.

Soortenbescherming

Er is een ecologische quickscan⁴ uitgevoerd in het kader van de geplande ontwikkelingen in het projectgebied. Er zijn verschillende soorten en aanwijzingen van de aanwezigheid van soorten aangetroffen. Het gaat om de volgende soorten:

Vogels

- Huismus, ringmus, gierzwaluw en huiszwaluw: Deze soorten hebben jaarrond beschermde nesten. Actieve nesten van huiszwaluw en huismus zijn al aangetroffen in het plangebied. Nader onderzoek wordt uitgevoerd om het exacte aantal nesten vast te stellen.
- Kerkuil: In de vervallen stalling zijn sporen van kerkuilen gevonden, wat wijst op een vaste verblijfplaats. Een vergunningsaanvraag is noodzakelijk en wordt aangevraagd.
- Zeearend: Op ongeveer 300 meter van het projectgebied is een nest van de zeearend gevonden. De werkzaamheden vinden buiten de broedperiode plaats waardoor negatieve effecten worden voorkomen.
- Spreeuw en grutto: Nesten van deze soorten genieten geen jaarronde bescherming, maar zijn wel beschermd tijdens actieve broedgevallen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. De werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen. Hierdoor wordt eventuele verstoring voorkomen.

⁴ FaunaX BV, Quickscan Omgevingswet Ontwikkelingen Hotel Galamadammen (augustus 2024), kenmerk: 24149

Zoogdieren

- Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, meervleermuis): Het projectgebied bevat gebouwen (zoals het hotel en de stalling) die mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen zijn. Daarnaast kunnen wateren zoals de Morra en het Johan Frisokanaal belangrijke foerageergebieden en vliegroutes zijn. Nader onderzoek wordt uitgevoerd.
- Waterspitsmuis: De aanwezigheid van waterspitsmuizen kan niet worden uitgesloten, met name in de rietkragen en waterpartijen. Er wordt nader onderzoek uitgevoerd.
- Noordse woelmuis: Deze soort kan mogelijk in de oeverzones van de Morra voorkomen. Nader onderzoek wordt uitgevoerd om de aanwezigheid van deze soort vast te stellen, dan wel uit te sluiten.
- Otter: De otter kan mogelijk aanwezig zijn langs de oevers van de Morra. De werkzaamheden zullen buiten de kwetsbare periode plaatsvinden.
- Kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing): Deze zijn mogelijk aanwezig in bosschages en rietkragen. Nader onderzoek zal worden uitgevoerd.

Amfibieën

- Heikikker: Deze soort kan mogelijk aanwezig zijn in de waterpartijen en bosschages in het plangebied. Nader onderzoek zal worden uitgevoerd.

Vissen

- Grote modderkruiper: Deze vissoort kan mogelijk in het plangebied voorkomen, vooral in de waterpartijen. Nader onderzoek wordt uitgevoerd om de aanwezigheid vast te stellen.

Op dit moment wordt uitsluitend de planologische mogelijkheid gecreëerd voor de beoogde ontwikkeling van Galamadammen. Dit houdt in dat het omgevingsplan van de gemeente Súdwest - Fryslân wordt aangepast om de recreatieve herontwikkeling van Galamadammen mogelijk te maken, zonder dat er op dit moment fysieke (bouw)werkzaamheden zullen plaatsvinden. Vervolgonderzoek naar de verschillende beschermde soorten zal plaatsvinden voorafgaand aan de daadwerkelijke (bouw)werkzaamheden. Tijdens deze onderzoeken wordt de aanwezigheid van deze soorten nader vastgesteld, en waar nodig worden de benodigde vergunningen aangevraagd bij het bevoegd gezag (Provincie Fryslân). Eventueel benodigde mitigerende maatregelen zullen te zijner tijd getroffen worden. In het projectgebied is voldoende ruimte aanwezig om dergelijke maatregelen goed uit te voeren.

Conclusie

Er is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen op de natuur in en in de omgeving van het projectgebied.

3.10 Cultuurhistorie en archeologie

Archeologie

Voor de beoogde ontwikkeling zijn archeologische onderzoeken⁵ uitgevoerd. In de volgende alinea worden de onderzoeksresultaten toegelicht.

Op basis van het gemeentelijke archeologiebeleid en de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) geldt voor het projectgebied een verwachting op archeologische resten uit zowel de steentijd–bronstijd als de ijzertijd–middeleeuwen. Ter toetsing is archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, gevolgd door een karterend veldonderzoek waarin twaalf boringen zijn gezet verspreid over het gehele plangebied. Daarnaast is op de in het verleden mogelijke bewoonbare dekzandhoogte ten noorden van het hotel aanvullend karterend onderzoek uitgevoerd.

⁵ De Steekproef, Koudum, Galamadammen (Gemeente Súdwest-Fryslân, Fr.) Een Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O) januari 2025)

De Steekproef, Koudum, Galamadammen (Gemeente Súdwest-Fryslân, Fr.) Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O) Karterende Fase (augustus 2025)

De Steekproef, Koudum, Galamadammen (Gemeente Súdwest-Fryslân, Fr.) Een Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O) september 2025)

Uit het booronderzoek blijkt dat het gebied bestaat uit een dekzandlandschap met plaatselijk podzolvorming, maar dat in het merendeel van het plangebied de bodem is afgedekt door klei- of veenpakketten en dat de top van het dekzand deels is verploegd. Een intact bodemprofiel ontbreekt veelal. In geen van de boringen zijn archeologische indicatoren aangetroffen; ook houtskoolspikkels en andere typische aanwijzingen voor steentijdvindplaatsen of bewoningsresten ontbreken volledig. Het aanvullende onderzoek op de dekzandhoogte bevestigt dit beeld, waarmee de archeologische verwachting voor resten uit de steentijd is bijgesteld naar laag.

Een uitzondering betreft het zuidoostelijke deel van het plangebied, waar in enkele boringen sloopresten zijn aangetroffen die samenhangen met een tot halverwege de twintigste eeuw aanwezige boerderij. Hier kan niet volledig worden uitgesloten dat oudere (behoudenswaardige) sporen aanwezig zijn. Daarom wordt voor dit deel geadviseerd om bij bodemingrepen dieper dan 45 cm een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. De gemeente borgt dit door voor dit gebied een archeologische dubbelbestemming op te nemen. Voor het noordelijk deel dat wordt ingericht als natuur geldt eveneens een archeologische dubbelbestemming, waarbij onderzoek noodzakelijk is bij bodemingrepen groter dan 500 m² én dieper dan 30 cm.

Op basis van alle onderzoeksresultaten wordt verwacht dat de geplande werkzaamheden buiten voornoemde uitzonderingsgebieden geen verstoring van archeologische waarden met zich meebrengen. In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien tijdens de uitvoering van graafwerkzaamheden archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden gemaakt bij de minister op grond van de Erfgoedwet 2015.

Cultuurhistorie

De belangrijkste zichtbare cultuurhistorische drager in het projectgebied is de vaarweg De Morra. De vaarweg maakt deel uit van de vaarroute Het Oudhof naar Stavoren. De vaarweg wordt door de gewenste ontwikkeling niet aangetast. In het stedenbouwkundig plan van de Galamadammen wordt rekening gehouden met het bestaande water in de omgeving.

Binnen het plangebied ligt tevens de op de provinciale cultuurhistorische kaart (CHK) aangegeven voormalige boerderijplaats BOERD__02241. Bovengronds zijn hiervan geen resten zichtbaar. Uit het archeologisch onderzoek blijkt dat in het zuidoostelijk deel sloopresten aanwezig zijn en dat ondergrondse resten (mogelijk van oudere boerderijplaatsen) niet volledig kunnen worden uitgesloten. De mate van verstoring door eerdere werkzaamheden (wegtracé, waterpartij) maakt dat geen significante negatieve effecten op cultuurhistorische waarden worden verwacht, mits het geadviseerde archeologisch vervolgonderzoek wordt uitgevoerd bij diepere bodemingrepen.

Landschap

Voor het projectgebied binnen Buitengebied Súdwest - Fryslân (2019) geldt een dubbelbestemming Waarde- Landschap-verkaveling, die ter plaats van het beoogde natuurgebied aan de noordzijde en bestaande pad aan de westzijde wederom is opgenomen. Het betreft hier zogenaamde hoog gewaardeerde opstrekkende verkaveling op grond van een waardering van Cultuurland Advies. Door de voorgenomen ontwikkeling zal verkaveling met waarde 'zeer hoog' en 'hoog' niet worden aangetast. Daarnaast wordt er geen afbreuk gedaan aan de landschappelijke kenmerken met de beoogde ontwikkeling.

Conclusie

Vanuit het aspect archeologie, cultuurhistorie en landschap zijn er geen belangrijke nadelige milieugevolgen te verwachten.

3.11 Gezondheid

De herontwikkeling van de Galamadammen zal geen significant negatieve effecten hebben op de gezondheidssituatie, blijkt uit de beoordeling van de verschillende milieuthema's. Het ontwerp van het recreatieterrein draagt daarnaast bij aan het verminderen van hittestress door de aanleg van een bosrijke en groene omgeving. Het plan stimuleert beweging en een actieve leefstijl door uitgebreide faciliteiten te bieden voor fietsen en wandelen. Dit draagt bij aan de fysieke gezondheid,

maar ook aan de sociale en maatschappelijke gezondheid door mensen de kans te geven elkaar te ontmoeten, samen te wandelen en deel te nemen aan recreatieve activiteiten in een natuurlijke omgeving.

Conclusie

Belangrijke nadelige gevolgen kunnen uitgesloten worden.

3.12 Aanlegwerkzaamheden

Voor de sloop- en aanlegwerkzaamheden van de beoogde ontwikkelingen kunnen tijdens de werkzaamheden milieueffecten optreden. Daarbij gaat het met name om geluidhinder, trillingen en verkeer gerelateerde effecten. Zo nodig worden maatregelen getroffen om overlast voor de directe omgeving zoveel mogelijk te beperken, zie paragraaf 3.9.

Gezien de tijdelijkheid van de werkzaamheden en de locatie, aard en omvang van het plan kunnen belangrijke negatieve milieueffecten uitgesloten worden.

4. CONCLUSIE

Uit de informatie in deze aanmeldnotitie blijkt dat het projectgebied niet is gelegen in kwetsbaar gebied en/of gebied met een beschermde status. Verder leiden de aard en omvang van het project niet tot aanzienlijke milieueffecten. Wel moet daarbij rekening worden gehouden met het treffen van de benodigde maatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 3 en het tijdig aanvragen van eventuele vergunningen. Het doorlopen van een volledige mer-procedure is niet noodzakelijk.